

[Johs. Christiansen.]

heller ikke vil indskrænke antallet af årligt indkaldte, svarer jeg hertil, at så må den i det mindste uophørligt drage omsorg for, at disciplinen skærpes mest muligt — og her mener jeg disciplinen indenfor befalingsmandskorpset. Det må først og fremmest indskræpes cheferne, fra kaptajner og opefter, at befalingsmænd af den peitersenske type hverken kan eller må tolereres.

Må jeg i denne forbindelse spørge, hvad der er foretaget overfor Peitersens kompagnichef? At dømme efter hans udtalelser i retten, ser det jo stærkt ud til, at han har været fuldt vidende om oversergentens højst angribelige adfærd overfor mandskabet. Hvis dette bekræftes, må det være på sin plads at spørge ministeren, om det da er hans hensigt at afskedige denne kompagnichef dels for at hindre gentagelser af den peitersenske art, dels for at statuere et åbenbart stærkt tiltrængt eksempel.

Der tales også i denne forbindelse om værnenes demokratisering. Den tale kan man efter min og mange andres mening, lige så godt afstå fra først som sidst. Demokrati og militær er og bliver inkommensurable størrelser. Demokrati bygger på personlig selvstændighed, på den enkeltes frie vilje, på humanisme og tolerance. Militæret bygger på ganske andre begreber, som vi næppe her behøver at komme nærmere ind på. Men der er eet, man må og bør indrette sig efter, og det er, at der gives de værnepligtige en behandling, hvorunder respekten for det menneskeligt værdige ikke brutalt skubbes helt og aldeles i baggrunden, og ansvaret for, at en sådan behandlingsmåde overholdes, må hvile på de militære chefer med alle heraf følgende konsekvenser — også den at kunne blive afskediget.

Tilfældet fra Aarhus er jo desværre ingenlunde enestående. Må jeg have lov til at minde om et enkelt eksempel. Det var på grundlag af en indsendt artikel i „Politiken“, hvori to navngivne værnepligtige oplyste, at en premierløjtnant havde sparket en soldat, at jeg i december opfordrede forsvarsministeren til at iværksætte en undersøgelse af denne sag. Det fremhævedes i den pågældende artikel, at soldaten, der var blevet sparket, ønskede at klage over det passerede, men at hans bestræbelser i så henseende strandede på den måde, selveste bataillonschefen tog sagen på, idet denne bataillons chef skulle have stillet sig på den sparkende premierløjtnants side. Ministeren har senere på en henvendelse fra

mig elskværdigt tilskrevet mig, at undersøgelsen var i gang, og det takker jeg ministeren for. Men der er nu gået tre måneder, siden spørgsmålet blev rejst, og jeg håber, ministeren vil forstå mig, når jeg ved denne lejlighed gentager spørgsmålet om, hvorvidt der er kommet noget ud af undersøgelsen, og hvad dette noget da måtte være. For det forekommer mig, at man her kommer ind på en anden side af den sag, jeg taler om her, som er mindst lige så vigtig som den foregående, og det er dette, om de klageregler, der findes nedfældet i de militære retsregler, er af en sådan art, at det er vanskeligt, for ikke at sige næsten umuligt for en værnepligtig at få sin klage frem til den rette myndighed. Jeg forstår meget vel den solidaritetsfølelse, der findes indenfor befalingsmandskorpset — solidaritetsfølelse er en af de egenskaber, som man menneskeligt værdsætter overalt i samkvæmmet mellem mennesker —, men man må blot ikke gå så vidt, at solidaritetsfølelsen misforstås på den måde, at man derved kommer til at dække over nogen, som ikke er dette dække værdig. Det er altså det samme punkt, der røres ved her som i Aarhuskaptajnens forhold til oversergent Peitersen.

„Kristeligt Dagblad“ skrev for nogle dage siden nogle betragtninger, som jeg ganske kan tiltræde; jeg beder om tilladelse til et kort citat. Bladet skriver bl. a.:

„De militærpsykologiske bestræbelser bør ikke alene indskrænke sig til filtrering af det indkaldte mandskab, men også af befalingsmandsemnerne, så der af Aarhus-sagen i hvert tilfælde kan komme det resultat, at der een gang for alle rettes et afgørende slag mod enhver form for uniformsemballeret prøjseri i det danske forsvar. Der står for meget på spil, hvis hæren skal igennem flere af Aarhus-slagsen, og det overvældende flertal af korrekte officerer vil handle mere end uklogt ved af misforstået solidaritetsfølelse at hemme sanering, hvor en sådan er påkrævet.“

Jeg synes, det er rigtige betragtninger, der her er gjort gældende, og jeg vil gerne sætte en streg under dem.

Det er sagt fra den ærede ordførers side, at disciplinen må være streng, og at uddannelsen måske også kræver, at der stilles store krav til de værnepligtige i retning af udholdenhed, strabadser o. s. v., og deri skal jeg ikke være uenig med den ærede ordfører. Men der må også her være en kant. Nu læser vi om en affære fra